

Velké Heraltice

Kraj: Moravskoslezský

Správní obvod: Opava

Nadmořská výška: 351 m n. m.

Počet obyvatel: 1 619

Adresa URL: www.velkeheraltice.cz

Okres: Opava

GPS souřadnice: 49.974929N, 17.728790E

První pís. zmínka: 1250 (774 let)

PSČ: 747 75

Historie obce Velké Heraltice

První písemná zmínka o naší obci je nám známa r. 1265, kdy majitelem tvrze byl zemědělský feudál Brslav de Heroltsdorf. Další zmínka je z r. 1266, a to na listině králi Přemyslu Otakaru daném v Opavě, kde je také podepsán Radoslav de Heralticz.

Roku 1592 přešly Heraltice na pana Albrechta Bruntálského z Vrbna. Po jeho smrti vzal heraltické panství jeho mladší bratr Štěpán, který jej však již r. 1595 prodává Zikmundu Sedlnickému z Choltic, který si vzal za manželku vdovu po panu Albrechtovi z Vrbna, paní Annu Tvorkovskou z Kravař. Jeho syn Jan Václav Sedlnický prodal r. 1611 Heraltice Bohuslavu Pavlovskému z Pavlovic, který zemřel velmi zadlužen a toto zadlužené panství bylo rukojmě prodáno panu Václavu z Oppersdorfu, svobodnému pánu z Dubu a Frýdštejna 11.12.1618. Dekret na toto panství dostal však až r. 1628 od Dvorní komory Slezské. 20.11.1668 zakoupil panství pan Jiří Štěpán, hrabě z Vrbna a Bruntálu. R. 1694 bylo panství prodáno velehradskému klášteru. Působili zde opati: Bernard Kašpárek, Florián Nezorin, Josef Malý a Antonín Hauk, který také vysvětil nový heraltický kostel. Mniši nechtěli uznávat výsady svobodných sedláků a v letech 1745 až 1766 zde byly nepokoje a vedl se dlouhý soudní spor. Nakonec mniši prohráli. Řeholníci zde provedli přestavbu. Např. do r. 1720 byla hlásná čtyřhranná věž pouze do úrovně střechy. Na tuto věž nechali mniši postavit barokní kulatou věž, která je celkem 40 m vysoká. Přistavěli také 2 rohové věže s vlašskými věžními čepicemi podle návrhu stavitele Dominika Martinelliho. Snad tehdy byla zřízena i hradní-zámecká kaple v neogotickém slohu s dřevěným oltáříkem, na kterém jsou znaky cisterciáků - zdejších řeholníků. Zdi a trámy zámku nesou mnohá označení zde pracujících řemeslníků, jako např. letopočet 1650 W. Socha, 1758 a podpisy s označením doby zvýšení hlavní věže apod. Po sedmileté válce r. 1767 kupují páni z Vrbna zámek zpět podle svého předkupního práva, které si vyměnili při prodeji panství velehradským cisterciátům.

R. 1810 prodává pan Dominik, hrabě z Vrbna své panství knížeti Mitrovskému z Nemyšle.

Rod Bellegarde, ač možná není tak známý jako jiné v Čechách, na Moravě, či ve Slezsku sídlící rody - např. Rožmberkové, Pernštejnové, Kinští, Žerotínové apod. - byl rodem jistě významným a jeho příslušníci hráli důležitou roli v chodu panovnických dvorů. Například Johann František hrabě z Bellegarde (1707-1769) se stal v Sasku pod kurfiřtem Augustem (zeď Marie Terezie) válečným ministrem. Nový majitel panství František z Bellegarde se stal později Obersthofmeisterem rakouské císařovny Alžběty, manželky rakouského císaře Františka Josefa I., kterou zřejmě známe více pod přezdívkou Sissy, jeho žena dvorní dámou císařovny. S postavou hraběnky Rudolfiny se můžeme setkat ve filmech přibližujících život rakouské císařovny, kdy postavu této krásné ženy (Sissy) ztvárnila herečka Romy Schneiderová.

Z manželství Františka Bellegarde a Rudolfíny rozené Kinské pochází celkem 3 synové a 1 dcera.

Dědicem panství se stal hrabě August z Bellegarde. Hrabě August si významem nezadal se svým otcem, byl vrchním správcem u císaře, byl zodpovědný za 4500 zaměstnanců, provoz zámku a císařského dvora. Kromě toho měl v armádě hodnost generálmajora.

August Bellegarde byl dvakrát ženatý. První manželkou se stala Henrietta Larisch, s ní měl dvě dcery - Marii Gabrielu, později vdanou hraběnkou Hunyadyovou a Marii Paulínu, vdanou hraběnkou Kinskou (v Kostelci). Po smrti první ženy se oženil podruhé, a to s princeznou Marií Oettingen-Wallersteinovou. V druhém manželství se narodilo 5 dcer. Dvě nejstarší, Marie Karolina a Eliška vedly po smrti svého otce v r. 1929 panství Velké Heraltice. V době hitlerovské okupace byli na zámku hosty rovněž v regionu působící pohlavři německé armády. Rodina majitelů velkoheraltického zámku tento opouští na jaře roku 1945, v době, kdy je Rudá armáda již 5 km před Velkými Heralticemi. Rokem 1945 končí působení rodu Bellegarde na zámku ve Velkých Heralticích. Veškeré zdejší panství je konfiskováno a přechází do rukou československého státu. V době občanské války v Řecku jsou na zámku ubytovány řecké děti, rokem 1956 je datován vznik školského zařízení, které - s měnícími se názvy a rovněž zaměřením - zde sídlí dodnes.

V listopadu roku 2005 navštívil zámek a místní hřbitov, kde našli poslední odpočinek předkové, spolu se svojí manželkou Glemens Wedel, syn nejmladší dcery Augusta Bellegarde Sophie (narozena r. 1914). Ta se provdala za hraběte Gustava z Wedelu a spolu se svými dětmi, dcerou Marií Eliškou baronkou Ritter zu Groenensteynovou (nar. 1943) a synem Clemensem (nar. 1944) se v říjnu 1944 přestěhovali do Bavorska, k rodině kněžny Oettingen-Wallersteinové. Hraběnka Sophie umírá v roce 1977. Pan Wedel dnes žije v Kolíně nad Rýnem, kde pracuje v bankovním sektoru. Do Velkých Heraltic se podíval již v devadesátých letech a při své druhé návštěvě (r. 2005) velmi ocenil perfektní stav zámku a vedení školského zařízení. Pan Clemens Wedel velmi zdůrazňuje, že jeho předci nebyli sudetští Němci, cítili se jako Rakušané (z Rakouska rodina Bellegarde do Velkých Heraltic přišla) a podobně jako členové rodiny knížete Kinského jako Češi.

(ze záznamu Informačního centra v Opavě, některé materiály zpracoval Martin Chalupski)

